

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1705/2017
24.05.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца АА, ..., ..., чији је пуномоћник Влатко Секуловић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је пуномоћник Мирослав Перковић, адвокат из ..., ради побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 702/17 од 12.04.2017. године, на седници одржаној 24.05.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 702/17 од 12.04.2017. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужиоца.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 702/17 од 12.04.2017. године, усвојена је жалба тужиоца и пресуда Вишег суда у Сомбору П 52/16 од 14.11.2016. године преиначена, тако што је утврђено да према тужиоцу не производи правно дејство уговор о поклону закључен 25.11.2009. године, оверен у Општинском суду у Сомбору под Ов. ... дана 30.11.2009. године и да је тужилац овлашћен да своје потраживање према ГГ, у износу од 274.564,06 евра са каматом ЕЦБ почев од 14.05.2012. године до исплате, наплати из непокретности које су предмет наведеног уговора о поклону и то: породичне стамбене зграде, зграде број 1 и помоћне зграде, зграде број 2 у ..., у улици ... број ..., које су саграђене на парц.бр. ... и уписане у лист непокретности број ... КО ..., и стамбено пословне зграде ... радионице, зграде број 1 и породичне стамбене зграде, зграде број 3 у ..., у улици ... број ..., које су саграђене на парц.бр. ... и уписане у лист непокретности број ... КО ..., те су обавезани тужени да дозволе и трпе да тужилац намири своје потраживање продајом непокретности које су предмет уговора о поклону и обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплате износ од 251.250,00 динара. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова жалбеног поступка исплате износ од 90.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) и утврдио да је ревизија тужених основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Вишег суда у Сомбору П 28/14 од 17.09.2015. године обавезан је ГГ да тужиоцу АА из ..., исплати износ од 274.564,06 евра. Наведени дуг ГГ потиче из уговора о регулисању међусобних права и обавеза од 16.11.2009. године. ГГ је отац тужених. ГГ, као поклонодавац, и тужени, као поклонопримци у једнаким деловима, закључили су 25.11.2009. године уговор о поклону чији је предмет породична стамбена зграда, зграда број 1 и помоћна зграда, зграда број 2 у ... у улици ... број ..., саграђена на парцели број ... и уписана у лист непокретности број ... КО ... и стамбено пословна зграда ... радионица, зграда број 1 и породична стамбена зграда, зграда број 3 у ... у улици ... број ..., саграђена на парцели број ... и уписана у лист непокретности број ... КО ... . На згради број 1 саграђеној на парцели ... и непокретностима саграђеним на парцели број ... уговорен је терет права доживотног плодуживања у корист поклонодавца и терет забране отуђења и оптерећења без сагласности поклонодавца. Уговор о поклону је оверен у Општинском суду у Сомбору под Ов. ... од 30.11.2009. године. Тужени су уписани као сукорисници земљишта, односно сувласници објеката уписаних у листу непокретности ... КО ... свако у по $\frac{1}{4}$ дела, а преостале $\frac{2}{4}$ дела су у сукоришћењу, односно сусвојини тетке тужених ДД. Тужени су уписани као сувласници непокретности у листу непокретности број ... КО ... свако у по $\frac{1}{2}$ дела. ГГ је власник стана у ... од 90м² на ..., куће у ... и корисник је инвалидске пензије у износу од 7.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да ГГ, поред имовине којом је располагао уговором о поклону, поседује другу имовину, те да тужилац није доказао да је оштећен правном радњом коју је предузео именовани закључењем предметног уговора о поклону, није доказао да је дужник умањењем своје имовине онемогућио тужиоца у наплати потраживања, односно инсолвентност дужника није доказана, те је сагласно одредби члана 280. став 1. и 2. ЗОО тужбени захтев одбио као неоснован.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев за побијање правне радње дужника, налазећи да је тужиочев захтев основан

јер је доказао доспелост свог потраживања, а да су тужени били дужни да докажу да ГГ поседује другу имовину у довољној вредности за испуњење тужиоцевог потраживања.

По налажењу Врховног касационог суда, основани су ревизијски наводи да је другостепени суд погрешно применио материјално право због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбом члана 280. ЗОО прописано је да сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату и без обзира када је настало, може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету поверилаца (став 1.), да се сматра да је правна радња предузета на штету поверилаца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериоцевог потраживања (став 2.). Чланом 281. став 3. Закона о облигационим односима прописано је да код бесплатних располагања и са њима изједначених правних радњи се сматра да је дужник знао да предузетим располагањем наноси штету повериоцима, и за побијање тих радњи не захтева се да је трећем лицу то било познато или је могло бити познато.

Инсолвентност дужника као посебан услов за успех побијања његове правне радње прописана је чланом 280. став 2. Закона о облигационим односима и њено постојање мора доказати тужилац. У конкретном случају тужилац је само доказао да има доспело потраживање, али није доказао да је његов дужник инсолвентан, односно да нема друге имовине из које би се могло намирити спорно потраживање, а у поступку је утврђено да је ГГ власник стана у ... од 90м2 на ..., куће у ... и корисник инвалидске пензије у износу од 7.000,00 динара. Другостепени суд тумачењем одредбе члана 280. Закона о облигационим односима занемарује да поверилац не може успешно побијати сваку дужникову правну радњу којом је он располагао својом имовином, већ само ону која је предузета на штету повериоца и којом је дужник доведен у положај инсолвентног дужника, при чему је, супротно становишту другостепеног суда, потребно да поверилац у поступку побијања докаже инсолвентност свог дужника.

Према томе, осим доспелости потраживања за исплату, за побијање дужникове правне радње потребно је да је она предузета на штету поверилаца, што значи да се дужник таквом радњом довео у стање инсолвентности и да се штета за повериоца састоји у томе што он не може остварити своје потраживање према дужнику управо због те његове инсолвентности. Из ових разлога је, погрешан став другостепеног суда исказан у побијаној одлуци у погледу обавезе терета доказивања инсолвентности дужника, као обавезног услова за побијање дужникове правне радње.

Због изложеног другостепена пресуда је морала бити укинута и предмет враћен на поновно одлучивање о жалби тужиоца.

У поступку поновног одлучивања о изјављеној жалби, другостепени суд ће оценити све битне жалбене наводе којима тужилац побија одлуку првостепеног суда, водећи при томе рачуна о постојању могућности наплате тужиоачевог потраживања из друге имовине ГГ, односно да ли се извршење ради наплате његовог новчаног потраживања може спровести на имовини коју поседује ГГ и да ли је та имовина довољна за намирење спорног потраживања од које чињенице зависи околност да ли је дужник располагањем уговором о поклону довео себе у стање инсолвентности. Укинута је и одлука другостепеног суда о трошковима поступка која зависи од коначног исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић